Bijlage 4: Focusgroepen met ouders – leidraad

In 7.3 staat beschreven hoe een ouderbevraging kan helpen om het beleid meer op hen af te stemmen. Dit kun je doen met verschillende methodes, onder meer met focusgroepen (groepsgesprekken). Zo kom je van ouders te weten of en hoe zij zich betrokken voelen bij de opvang van hun kind. Hoe zien zij het ouderbeleid van jouw opvang? Waar is jouw opvang volgens ouders sterk in? Welk effect heeft dat op de ouders? Hoe voelen ouders zich daarbij? Waar kan jouw opvang de ouders op een andere manier tegemoet komen?

Deze bijlage bevat een leidraad waarmee je een focusgroep met ouders kunt voorbereiden. Hij is op dezelfde manier opgebouwd als de leidraad die je gebruikt om samen met je team het ouderbeleid te bespreken (zie bijlage 2). Bedoeling is dat je bij de ouders vooral peilt naar die elementen die je ook met je team besproken hebt.

En ook voor de leidraad van de focusgroepen geldt: het is geen volledig in te vullen checklist, geen vast stramien. Het is een werkdocument bedoeld om het groepsgesprek vlot te laten verlopen zodat vaders en moeders in vertrouwen over de opvang van hun kind kunnen vertellen.

Tegelijk is het een geheugensteun om de verschillende elementen van een goed ouderbeleid te bevragen.

Opgelet: ouders zijn moeders én vaders.
Waar (in het rood) 'opvang' staat kun je telkens de naam van de eigen organisatie gebruiken.

Tevoren nagaan:

- *Hoeveel ouders hebben bevestigd?*
- *Lokaaltje voorzien?*
- *Is er voor kinderen opvang voorzien?*
- *Is er catering voorzien?*
- *Welke talen zullen gesproken worden? Is er vertaling tussen ouders voorzien?*

Voorstelling

Dank om tijd vrij te maken. Dank om te komen. Dank voor jullie interesse.

Dit is mijn collega [naam] en ik ben [naam]. In de [opvang] willen wij inzetten op ouderparticipatie. Precies daarom zijn jullie uitgenodigd. Om te komen tot een goed ouderbeleid, willen we van jullie horen hoe jullie dit ervaren. Hoe loopt de samenwerking tussen opvang en ouers op dit moment? Wat loopt goed? Wat kan anders?

Hoe gaan we te werk? Dit is een groepsgesprek. Ik stel vragen waar jullie kunnen op inpikken. We luisteren naar elkaar, jullie kunnen elkaar aanvullen of een andere mening geven. Soms is het nodig om traag te spreken voor de vertaling. We zullen maximum tot xxxu werken.

Mijn collega [naam] neemt verslag. Alles vandaag gebeurt anoniem. We noteren geen namen.

Rondje

Rondje 'wie is wie'. We zullen in het verslag geen namen noteren, maar het is in het gesprek wel leuk als iedereen elkaars naam weet. Deel etiketten en stiften uit voor naamkaartjes. Vertel ook: naam van je kind in de [opvang] en leefgroep.

Opwarming

Hoe voel je je in de [opvang] in het algemeen? Hoe is de sfeer tussen begeleiders en ouders? (Voel je je hier welkom? Wat zorgt ervoor dat je je welkom voelt? Waarom voel je je niet welkom? Wat zorgt ervoor dat je je niet welkom voelt?)

Hoe is de sfeer tussen ouders onderling?

Op kindniveau (samen leven, ouders als partner in de opvang van hun eigen kind)

***Wennen:** Denk terug aan de eerste keer dat je in de [opvang] kwam. Hoe was de ontvangst? Hoe waren de eerste dagen met je kindje? Hoe verliep het wennen? Hoe was je contact toen met de begeleiders van de [opvang]? Wat kon je zelf vertellen? Wat heb je verteld over je kindje? Kon je je zorgen inbrengen? Wat maakt dat je wel / niet je bezorgdheden kon delen? Werd er iets met jouw bezorgdheden gedaan?*

Hoe voelde je je daarbij?

***Dagelijks contact:** Hoe verliepen de contacten nadien? Praat je tijdens het brengen en halen met de begeleiders? Waarover praten jullie? Waar wil je het graag over hebben (maar het kan niet)? Wat wil je graag weten (maar je weet het niet)?*

Hoe voel / voelde je je daarbij? Krijg je hiervoor genoeg tijd en ruimte? Kun je dat dagelijks gesprek makkelijk / moeilijk aangaan? Waarom?

Zijn er middelen waarmee het dagelijks contact ondersteund wordt? Bijvoorbeeld heen- en weerschriftje, briefjes, communicatie die in de groep uithangt,... Is dit ondersteunend? Op welke manier? Of: Wat vind je daar goed aan? Waar schiet het tekort? Kun je daar zelf makkelijk mee werken? Hoe voel je je daarbij?

***Sleutelmomenten:** Hoe verliepen de sleutelmomenten in de opvang van je kind?*

- *Indien tevredenheidsgesprek: Wat was de bedoeling van dat tevredenheidsgesprek? Hoe liep dat tevredenheidsgesprek? Met wie had je dat tevredenheidsgesprek? Wat heeft de begeleider verteld? Wat heb je zelf verteld? Heb je zaken kunnen meegeven waarmee je niet zo gelukkig was / bent? Werden er dan aanpassingen gedaan? Hoe voelde je je daarbij?*
- *Indien overgang naar andere leefgroep: Hoe verliep de overgang van de ene naar de andere groep met je kind? Op welke manier werd jij daar eventueel bij betrokken? Hoe voelde je je daarbij? Had dat invloed op jouw contact met de nieuwe begeleider?*

Ouderactiviteiten (samen doen, ouders als partner in de werking)

***Activiteiten:** Som voor de ouders de meest recente activiteiten op die de opvang voor ouders georganiseerd heeft. Neem je aan deze activiteiten deel of niet? Aan welke wel, aan welke niet? Wat vind je van deze activiteiten? Wat vind je daar prettig / ondersteunend aan?*

Aandacht voor:

Ouder-begeleider: *Hoe verloopt het contact tussen jou en begeleider tijdens die activiteiten? Is dat anders? Kun je dat concreet omschrijven? Voel je dat effect ook daarna? Op welke manier? Hoe voel je je daarbij? Is dat prettig / ondersteunend of niet?*

Ouders onderling: *Hoe verloopt het contact met anders ouders tijdens die activiteiten? Is dat anders? Kun je dat concreet omschrijven? Voel je dat effect ook daarna? Op welke manier? Hoe voel je je daarbij? Is dat prettig / ondersteunend of niet?*

Deelname / bereik: *Nemen alle ouders hieraan deel? Welke ouders ken je goed? Welke ouders ken je minder goed? Waarmee heeft dat te maken? Kan de [opvang] daarop inspelen? Hoe?*

Ideeën: *Heb je verder nog ideeën / suggesties / verwachtingen / wensen voor deze ouderactiviteiten? Zou je dat leuk vinden?*

> ***Op organisatieniveau (samen denken en beslissen, ouders als partner in het opvangbeleid)***

Inspringen / meehelpen: *Omschrijf voor de ouders de huidige situatie. 'Onze opvang vraagt vaders en moeders soms om mee te gaan op uitstap + concreet voorbeeld.' Of: 'Onze opvang is van plan om vaders en moeders meer te vragen om af en toe bij te springen in de leefgroep + concreet voorbeeld.' Wat denk je daarvan als ouder? Voel je je dan extra betrokken? Op welke manier? Hoe voel je je daarbij?*

Info over pedagogisch beleid: *Heb je als ouder een idee van hoe de [opvang] werkt met kinderen – wat de opvang belangrijk vindt? Ben je als ouder op de hoogte van het pedagogisch beleid van de [opvang]? Hoe ben je daarover geïnformeerd? Is dat voldoende? Is dat voor jou nodig? Is die informatie voor jou ondersteunend? Op welke manier?*

Mee denken / beslissen: *Geef een schets naar gelang de huidige situatie.*
'We proberen nu reeds om ouders te betrekken bij beslissingen die te maken hebben met [bijvoorbeeld] het vieruurtje, de aankoop van nieuw speelgoed, het soort ouderactiviteiten, de beste manier voor kinderen om over te gaan naar een volgende leefgroep, hoe de kinderen tijdens het eten meer autonomie kunnen krijgen, enzovoort.' Wat merk je daarvan? Als je bij dit soort 'samen nadenken / samen beslissen betrokken bent, hoe voel je je daarbij? Welk effect heeft dat? Op welke manier is dit voor jou belangrijk / prettig / ondersteunend? Over welke thema's wil je meer / minder mee denken met de [opvang]? Zijn alle ouder hierbij betrokken? Indien niet, hebben jullie suggesties hoe we nog beter alle ouders hierbij kunnen betrekken?

Of: 'In de toekomst willen we ouders graag meer betrekken bij beslissingen zoals… [Som hier de voorbeelden op van pedagogische beslissingen waarbij je de ouders wil betrekken: het vieruurtje, de aankoop van nieuw speelgoed, het soort ouderactiviteiten, de beste manier voor kinderen om over te gaan naar een volgende leefgroep, hoe de kinderen tijdens het eten meer autonomie kunnen krijgen, enzovoort.] Vind je dit wenselijk? Wil je graag meer betrokken worden? Waarom wel / waarom niet? Wat zijn je verwachtingen daarover? Over welke thema's wil je graag mee denken of mee beslissen?

Ideeën: *Heb je verder nog ideeën / suggesties / verwachtingen / wensen voor betrokkenheid op het meer algemene pedagogische niveau de [opvang]?*

> ***Op buurtniveau (samen actie ondernemen in de wijk, ouders als partner in het sociaal weefsel in de buurt)***

Gaan jullie soms op stap in de buurt? Zijn jullie zichtbaar in de wijk? Komen de kinderen, de begeleiders, de ouders met jouw opvang naar buiten in de buurt? Onderneemt jouw opvang, misschien samen met de ouders, activiteiten in de wijk? Geef de ouders een schets van de huidige situatie. Bijvoorbeeld:

'We gaan met de kinderen op stap in de buurt, bijvoorbeeld naar de bakker, naar het park, in de turnzaal van de school. Of: we hebben onlangs met alle vaders en moeders van [naam opvang] een taartenbak gedaan voor het buurtfeest. Kortom, we proberen met onze [opvang] zoveel mogelijk verankerd in de buurt te leven.' Merk je daar als ouder iets van? Hoe voel je je daarbij? Welk effect heeft dat? Op welke manier is dit voor jou belangrijk / prettig / ondersteunend?

Of: 'Op dit moment gaan we met de kinderen wel vaak op stap in de buurt, we zijn met de begeleiders ook aanwezig op buurtactiviteiten. We willen jullie als ouder daar in de toekomst graag mee voor uitnodigen.' Of: 'We willen met onze [opvang] graag wat meer verankerd zijn in de buurt. [Schets de ouders enkele concrete ideeën.] Vind je dit wenselijk? Voor de kinderen? Voor jezelf als ouder? Waarom wel / waarom niet? Wat zijn je verwachtingen daarover?

***Ideeën:** Heb je verder nog ideeën / suggesties / verwachtingen / wensen voor betrokkenheid op buurtniveau? Zou je dat leuk vinden?*

Afronding

Is er nog iets dat je graag wil zeggen?
Zijn er nog aanvullingen? Extra bedenkingen? Suggesties?

Heel hartelijk dank voor jullie bijdrage.